

Framtidens Arbetsmarknad

Marcus Weissenbilder [SOM-rapport nr 2019:14]

Innehållsförteckning

Introduktion	1
Tabell 2 Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2018	3
Tabell 3 Jag räknar med att jag kommer behöva omskola mig för att kunna konkurrera på framtidens arbetsmarknad, 2018	5
Tabell 4 Arbetsgivare borde alltid vara skyldiga att erbjuda medarbetare kompetensutveckling och annan vidareutbildning, 2018	7
Tabell 5 Ökad stress i arbetslivet i Sverige, 2018	9
Tabell 6 Osäkra anställningsvillkor i Sverige, 2018.....	11

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinion och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Den nationella SOM-undersökningen genomförs i samverkan med forskare från olika discipliner, främst inom samhällsvetenskap.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.som.gu.se. En utförlig metodokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2018 finns tillgänglig på hemsidan¹.

Den nationella SOM-undersökningen 2018

Fältarbetet för den nationella SOM-undersökningen följer i huvudsak samma upplägg från år till år. 2018 års SOM-undersökning använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebar att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av den svenska befolkningen. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Sverige och som är mellan 16 och 85 år. År 2018 ingick 21 000 personer i det totala urvalet. Den totala urvalsstorleken delades in i sex jämnstora grupper till vilka olika editioner av SOM-undersökningen 2018 skickades till. Samtliga formulär innehöll 12 sidor med frågor varav ett antal sidor är fyllda med projektspecifika frågor vilka varierar mellan formulären. Svaren samlades in mellan den 25 september och 31 december 2018. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 75 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post, telefon och SMS.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 21 000 personer var det 10 796 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 53 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att knappt hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att

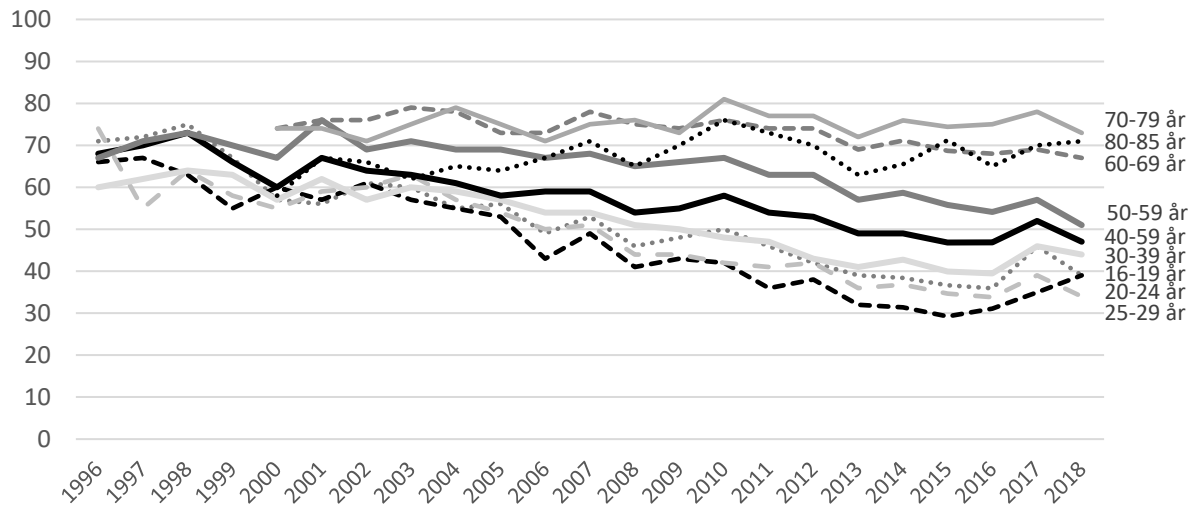
¹ https://som.gu.se/publicerat/metodrapport_den_nationella_SOM-undersökningen_2018

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 726 personer, motsvarande 3,5 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på SOM-undersökningarna. 2018 fick respondenterna för andra gången en belöning i form av skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. Det gav en positiv effekt på svarsfrekvensen och förbättrade de yngre åldersgruppernas representativitet.

Figur 1 Svarsfrekvens i olika åldersgrupper 1996–2018 (procent)

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval av den svenska befolkningen 16-85 år. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1 000	2 000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Futurion undersökt framtidens arbetsmarknad. Frågorna om framtidens arbetsmarknad ställdes i formulär 4.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Tabell 2a Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2018 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		6	15	39	26	14	100	1 706
<i>Kön</i>	Kvinna	5	16	43	25	11	100	872
	Man	6	15	35	27	17	100	830
<i>Ålder</i>	16–29 år	7	16	37	26	14	100	283
	30–49 år	6	16	40	27	11	100	496
	50–64 år	5	18	42	21	14	100	436
	65–85 år	6	13	37	28	16	100	491
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	7	18	35	29	11	100	140
	30–49 år	4	16	47	25	8	100	254
	50–64 år	5	19	46	19	11	100	232
	65–85 år	6	14	41	26	13	100	246
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	6	13	39	24	18	100	141
	30–49 år	7	17	34	29	13	100	241
	50–64 år	5	16	37	24	18	100	203
	65–85 år	6	12	33	30	19	100	245
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	5	19	42	21	13	100	237
	Mindre tätort	5	15	42	26	12	100	306
	Stad/större tätort	5	16	39	26	14	100	860
	Sthlm/Gbg/Malmö	7	12	36	30	15	100	285
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	3	20	46	21	10	100	143
	Mindre tätort	4	14	44	28	10	100	147
	Stad/större tätort	5	17	43	24	11	100	437
	Sthlm/Gbg/Malmö	9	14	39	25	13	100	140
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	10	17	36	20	17	100	93
	Mindre tätort	5	16	41	24	14	100	159
	Stad/större tätort	5	15	34	28	18	100	420
	Sthlm/Gbg/Malmö	6	10	32	35	17	100	145

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din uppfattning om följande påstående? Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige.' Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 2b Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2018 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Utbildning¹</i>	Låg	9	14	40	20	17	100	224
	Medellåg	6	16	43	25	10	100	510
	Medelhög	4	16	40	27	13	100	425
	Hög	5	15	36	29	15	100	523
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	5	16	38	28	13	100	877
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	8	9	42	27	14	100	95
	Arbetare	6	17	40	22	15	100	546
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	8	15	38	24	15	100	384
	301 000–700 000	6	16	39	26	13	100	727
	Mer än 700 000	3	16	38	28	15	100	504
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärsarbetande	5	16	41	25	13	100	899
	Arbetslös	6	22	34	25	13	100	68
	Ålders-/avtalspensionär	5	13	38	28	16	100	475
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(5)	(21)	(39)	(21)	(14)	100	43
	Studerande	7	18	36	23	16	100	122
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	5	19	34	30	12	100	563
	Varken eller	5	15	45	24	11	100	443
	Något-/klart till höger	7	13	39	25	16	100	673
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	4	18	50	18	10	100	267
	TCO	6	17	37	28	12	100	321
	SACO	4	16	38	29	13	100	157
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	5	16	39	27	13	100	1 286
	Tidsbegränsad anställning	5	16	37	23	19	100	148

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 2a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 3a Jag räknar med att jag kommer behöva omskola mig för att kunna konkurrera på framtidens arbetsmarknad, 2018 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		40	20	17	12	11	100	1 219
<i>Kön</i>	Kvinna	41	19	17	11	12	100	627
	Man	40	20	18	12	10	100	588
<i>Ålder</i>	16–29 år	33	22	17	15	13	100	285
	30–49 år	32	20	21	13	14	100	495
	50–64 år	54	18	14	7	7	100	439
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	34	22	14	16	14	100	140
	30–49 år	32	20	20	13	15	100	253
	50–64 år	56	16	14	7	7	100	234
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	33	22	19	15	11	100	143
	30–49 år	32	20	21	14	13	100	241
	50–64 år	53	19	14	7	7	100	204
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	51	21	12	4	12	100	156
	Mindre tätort	36	17	18	13	16	100	230
	Stad/större tätort	40	21	17	14	8	100	599
	Sthlm/Gbg/Malmö	36	18	23	10	13	100	222
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	51	23	13	2	11	100	93
	Mindre tätort	40	16	17	9	18	100	119
	Stad/större tätort	41	20	15	16	8	100	303
	Sthlm/Gbg/Malmö	35	15	25	10	15	100	108
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	48	18	11	8	15	100	62
	Mindre tätort	32	18	19	17	14	100	111
	Stad/större tätort	41	22	18	11	8	100	293
	Sthlm/Gbg/Malmö	38	21	20	10	11	100	114

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din uppfattning om följande påstående? Jag räknar med att jag kommer behöva omskola mig för att kunna konkurrera på framtidens arbetsmarknad.' Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. Tabellen redovisar enbart respondenter under 65 år.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 3b Jag räknar med att jag kommer behöva omskola mig för att kunna konkurrera på framtidens arbetsmarknad, 2018 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Utbildning¹</i>	Låg	43	15	14	13	15	100	71
	Medellåg	33	22	19	13	13	100	394
	Medelhög	37	19	20	13	11	100	330
	Hög	50	19	14	9	8	100	411
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	47	19	14	10	10	100	610
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	47	25	19	4	5	100	57
	Arbetare	32	20	21	14	13	100	384
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	27	16	22	17	18	100	200
	301 000–700 000	40	19	17	12	12	100	509
	Mer än 700 000	49	22	15	8	6	100	449
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	42	21	17	11	9	100	878
	Arbetslös	22	21	21	23	13	100	68
	Ålders-/avtalspensionär	(66)	(4)	(15)	(4)	(11)	100	27
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(30)	(19)	(23)	(12)	(16)	100	43
	Studerande	37	22	18	11	12	100	125
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	36	21	19	13	11	100	399
	Varken eller	40	18	16	14	12	100	287
	Något-/klart till höger	43	20	16	10	11	100	513
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	37	20	17	15	11	100	218
	TCO	41	19	16	13	11	100	288
	SACO	51	19	14	8	8	100	143
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	42	20	16	11	11	100	889
	Tidsbegränsad anställning	36	17	22	15	10	100	132

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 3a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. Tabellen redovisar enbart respondenter under 65 år. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 4a Arbetsgivare borde alltid vara skyldiga att erbjuda medarbetare kompetensutveckling och annan vidareutbildning, 2018 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		9	10	20	24	37	100	1 715
<i>Kön</i>	Kvinna	8	9	18	23	42	100	877
	Man	10	12	23	25	30	100	834
<i>Ålder</i>	16–29 år	9	13	25	28	25	100	288
	30–49 år	12	14	19	22	33	100	494
	50–64 år	9	8	23	22	38	100	442
	65–85 år	6	7	17	24	46	100	491
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	8	12	23	32	25	100	142
	30–49 år	10	13	16	21	40	100	252
	50–64 år	7	5	19	23	46	100	237
	65–85 år	6	5	15	22	52	100	246
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	10	13	26	26	25	100	144
	30–49 år	13	15	21	24	27	100	241
	50–64 år	11	11	26	22	30	100	204
	65–85 år	6	9	19	27	39	100	245
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	10	9	21	21	39	100	237
	Mindre tätort	12	8	22	23	35	100	306
	Stad/större tätort	8	11	19	26	36	100	866
	Sthlm/Gbg/Malmö	9	11	22	21	37	100	289
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	8	6	19	22	45	100	143
	Mindre tätort	12	7	21	24	36	100	147
	Stad/större tätort	5	10	15	26	44	100	440
	Sthlm/Gbg/Malmö	11	9	21	15	44	100	142
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	12	14	25	18	31	100	93
	Mindre tätort	12	8	22	23	35	100	159
	Stad/större tätort	10	13	23	26	28	100	423
	Sthlm/Gbg/Malmö	7	13	22	27	31	100	147

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din uppfattning om följande påstående? Arbetsgivare borde alltid vara skyldiga att erbjuda medarbetare kompetensutveckling och annan vidareutbildning.' Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 4b Arbetsgivare borde alltid vara skyldiga att erbjuda medarbetare kompetensutveckling och annan vidareutbildning, 2018 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Utbildning¹</i>	Låg	9	9	22	23	37	100	223
	Medellåg	11	9	22	23	35	100	514
	Medelhög	5	11	21	27	36	100	429
	Hög	10	11	17	23	39	100	525
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	9	11	19	24	37	100	875
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	19	21	25	19	16	100	97
	Arbetare	7	7	21	23	42	100	547
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	9	8	20	24	39	100	380
	301 000–700 000	8	8	19	24	41	100	735
	Mer än 700 000	10	14	21	25	30	100	504
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	11	12	21	23	33	100	900
	Arbetslös	10	6	31	18	35	100	68
	Ålders-/avtalspensionär	6	7	17	23	47	100	475
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(11)	(11)	(21)	(27)	(30)	100	44
	Studerande	6	14	24	34	22	100	124
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	5	7	18	26	44	100	563
	Varken eller	9	9	22	20	40	100	447
	Något-/klart till höger	12	14	20	24	30	100	676
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	7	6	21	19	47	100	268
	TCO	8	8	17	27	40	100	323
	SACO	6	13	16	27	38	100	158
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	8	9	19	24	40	100	1 291
	Tidsbegränsad anställning	10	12	22	28	28	100	146

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 4a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 5a Ökad stress i arbetslivet i Sverige, 2018 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		35	38	22	5	100	1 740
<i>Kön</i>	Kvinna	45	38	14	3	100	896
	Man	25	39	30	6	100	840
<i>Ålder</i>	16–29 år	36	35	22	7	100	292
	30–49 år	37	36	24	3	100	496
	50–64 år	38	38	20	4	100	445
	65–85 år	32	41	21	6	100	507
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	48	35	14	3	100	145
	30–49 år	46	36	15	3	100	255
	50–64 år	50	38	12	0	100	240
	65–85 år	40	40	15	5	100	256
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	25	36	29	10	100	145
	30–49 år	27	36	34	3	100	240
	50–64 år	25	39	29	7	100	204
	65–85 år	24	42	28	6	100	251
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	38	39	21	2	100	244
	Mindre tätort	41	37	19	3	100	312
	Stad/större tätort	33	40	22	5	100	872
	Sthlm/Gbg/Malmö	33	34	27	6	100	292
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	46	36	16	2	100	148
	Mindre tätort	50	39	10	1	100	152
	Stad/större tätort	43	39	14	4	100	446
	Sthlm/Gbg/Malmö	45	35	18	2	100	144
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	23	43	31	3	100	95
	Mindre tätort	34	35	27	4	100	160
	Stad/större tätort	23	41	30	6	100	423
	Sthlm/Gbg/Malmö	23	32	35	10	100	148

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Ökad stress i arbetslivet'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 5b Ökad stress i arbetslivet i Sverige, 2018 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Utbildning¹</i>	Låg	40	37	19	4	100	240
	Medellåg	37	38	21	4	100	518
	Medelhög	32	40	22	6	100	434
	Hög	34	37	25	4	100	519
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	31	40	24	5	100	880
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	19	47	30	4	100	98
	Arbetare	43	34	20	3	100	564
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	40	35	20	5	100	397
	301 000–700 000	36	38	22	4	100	740
	Mer än 700 000	29	41	25	5	100	504
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärsarbetande	36	37	24	3	100	900
	Arbetslös	48	32	17	3	100	69
	Ålders-/avtalspensionär	31	42	21	6	100	491
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(44)	(44)	(12)	(0)	100	43
	Studerande	36	34	21	9	100	126
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	40	39	18	3	100	569
	Varken eller	40	36	21	3	100	458
	Något-/klart till höger	28	39	26	7	100	684
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	51	32	16	1	100	276
	TCO	42	38	18	2	100	323
	SACO	32	43	22	3	100	157
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	36	38	22	4	100	1 308
	Tidsbegränsad anställning	40	35	19	6	100	154

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 5a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ I kategorin 'Förvärsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 6a Osäkra anställningsvillkor i Sverige, 2018 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	33	33	8	100	1 731
<i>Kön</i>	Kvinna	32	33	29	6	100	890
	Man	21	32	37	10	100	837
<i>Ålder</i>	16–29 år	21	32	36	11	100	290
	30–49 år	22	31	38	9	100	494
	50–64 år	31	29	33	7	100	442
	65–85 år	30	38	25	7	100	505
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	26	32	36	6	100	145
	30–49 år	26	32	35	7	100	254
	50–64 år	38	29	28	5	100	237
	65–85 år	35	38	20	7	100	254
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	15	32	38	15	100	143
	30–49 år	17	30	42	11	100	239
	50–64 år	24	28	38	10	100	204
	65–85 år	24	38	31	7	100	251
<i>Boendekområde</i>	Ren landsbygd	25	35	33	7	100	243
	Mindre tätort	30	33	32	5	100	312
	Stad/större tätort	25	33	33	9	100	867
	Sthlm/Gbg/Malmö	27	28	34	11	100	289
<i>Boendekområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	26	37	30	7	100	148
	Mindre tätort	34	35	28	3	100	152
	Stad/större tätort	32	33	28	7	100	441
	Sthlm/Gbg/Malmö	35	27	31	7	100	143
<i>Boendekområde Man</i>	Ren landsbygd	22	33	38	7	100	94
	Mindre tätort	26	31	36	7	100	160
	Stad/större tätort	19	33	38	10	100	423
	Sthlm/Gbg/Malmö	20	29	36	15	100	146

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Osäkra anställningsvillkor'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 6b Osäkra anställningsvillkor i Sverige, 2018 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Utbildning¹</i>	Låg	36	37	22	5	100	234
	Medellåg	27	32	36	5	100	517
	Medelhög	25	31	34	10	100	433
	Hög	21	32	36	11	100	521
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	21	33	36	10	100	879
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	13	27	47	13	100	97
	Arbetare	35	34	27	4	100	562
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	36	34	23	7	100	392
	301 000–700 000	28	33	33	6	100	739
	Mer än 700 000	17	31	41	11	100	505
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	23	31	37	9	100	900
	Arbetslös	38	29	33	0	100	69
	Ålders-/avtalspensionär	30	38	25	7	100	489
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(40)	(36)	(24)	(0)	100	42
	Studering	21	28	37	14	100	126
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	37	35	23	5	100	570
	Varken eller	30	37	28	5	100	450
	Något-/klart till höger	15	28	44	13	100	682
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	40	35	23	2	100	274
	TCO	28	30	35	7	100	323
	SACO	22	33	34	11	100	157
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	27	34	32	7	100	1 302
	Tidsbegränsad anställning	31	34	28	7	100	152

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 6a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

